

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **J. Š.**, t. č. Ú. proti odporcom **1. Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky**, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava a **2. Generálnemu riaditeľstvu Zboru väzenskej a justičnej stráže**, so sídlom Šagátová 1, Bratislava, IČO 212 008 v konaní proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie v časti o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy proti odporcovi v 1. rade Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky **z a s t a v u j e .**

V časti o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy proti odporcovi v 2. rade Generálnemu riaditeľstvu Zboru väzenskej a justičnej stráže **p o s t u p u j e** vec Krajskému súdu v Bratislave.

Žiaden z účastníkov **n e m á p r á v o** na náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e :

Dňa 29. júla 2011 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručených viacero podaní navrhovateľa na začatie konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a proti nečinnosti orgánu verejnej správy.

Keďže podanie v tejto veci smerujúce proti odporcom 1. Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky a 2. Generálnemu riaditeľstvu Zboru väzenskej a justičnej stráže, nemalo zákonom predpísané náležitosti v zmysle § 42 ods. 3 a § 249 ods. 2 v spojení s § 250v ods. 8 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), bol navrhovateľ uznesením sp. zn. 5Sžz/4/2011 z 29. júla 2011 vyzvaný, aby neúplné podanie opravil a doplnil. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) týmto uznesením uložil navrhovateľovi, aby konkrétne opísal rozhodujúce skutočnosti, o ktoré opiera svoj návrh, uviedol konkrétne, v čom vidí nezákonný zásah osobitne odporcu v 1. rade (okrem nespokojnosti navrhovateľa so spôsobom vybavenia sťažnosti) a osobitne odporcu v 2. rade (nestačí všeobecne poukázať na porušovanie základných práv, musí ísť o konkrétny autoritatívny úkon), predložil alebo aspoň označil dôkazy na podporu svojich tvrdení (odkaz na článok 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je nepostačujúci), uviedol, aké prostriedky vyčerpал na odvrátenie nezákonného zásahu včítane predloženia, resp. označenia dôkazov (sťažnosť a jej vybavenie Inšpekciou Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže), a že tieto prostriedky na odvrátenie nezákonného zásahu použil bezvýsledne a takto doplnený a opravený návrh vlastnoručne podpísaný zaslal na adresu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v dvoch vyhotoveniach, nakoľko bez zákonom stanovených náležitostí návrhu nie je možné vec meritórne prejednať a rozhodnúť. Zároveň bol navrhovateľ poučený, že ak podľa pokynov súdu v stanovenej lehote svoje podanie neopraví a nedoplní najvyšší súd podľa § 250d ods. 3 OSP v spojení s § 250v ods. 8 OSP konanie zastaví.

Rozhodnutie súdu o nariadení opravy a doplnenia podania navrhovateľ osobne prevzal (bolo mu riadne doručené) dňa 09. augusta 2011 a navrhovateľ naň listom z 22. augusta 2011 doručeným najvyššiemu súdu 23. augusta 2011 reagoval tak, že je toho názoru, že pôvodný návrh obsahuje všetky potrebné náležitosti vrátane príloh a že označil aj sporný rozkaz odporcu v II. rade č. 3/07 a relevantné administratívne spisy o sťažnosti, a že z neho vyplýva aj využitie všetkých prostriedkov nápravy; poukázal pritom na to, že sa nestotožňuje s reštriktívnym výkladom súdu pokiaľ ide o interpretáciu pojmu nezákonný, protiústavný, resp. protiprávny zásah.

Súdy v správnom súdnictve konajú o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a o vykonateľnosti rozhodnutí cudzích správnych orgánov (§ 244 ods. 5 veta prvá OSP).

Podľa § 250v ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Účelom konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy zakotveným do Občianskeho súdneho poriadku od 01. januára 2003 zákonom č. 424/2002 Z. z. je poskytnutie súdnej ochrany fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný. Súdne konanie je zárukou, že súd vyslovením povinnosti odporcu nepokračovať v porušení práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom, vytvorí reálny predpoklad na eliminovanie nezákonného stavu, ktorý vznikol protiprávnym konaním, prípadne aj nekonaním orgánu verejnej správy.

Zmyslom právnej úpravy podľa § 250v OSP je posilnenie ochrany fyzických a právnických osôb pred takými zásahmi, ktoré nie sú založené na konkrétnom rozhodnutí orgánu verejnej správy, ale spočívajú vo faktickej činnosti proti nej a vyžadujú súdnu pomoc vo forme nápravy tohto pre navrhovateľa spoločensky neúnosného stavu.

Právna úprava správneho súdnictva v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku na rozdiel od konania v občianskoprávných veciach ustanovuje rigoróznou úpravu jednotlivých druhov konaní. To platí aj pre konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP, keďže v odseku 8 citovaného ustanovenia je stanovené, že na konanie podľa tejto hlavy sa použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy tejto časti primerane, ak v tejto hlave nie je ustanovené inak.

Konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy začína na návrh. Podľa § 41 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený.

Vychádzajúc z obsahu návrhu a citovaných zákonných ustanovení a zásad neboli v danom prípade splnené zákonné podmienky k poskytnutiu ochrany z dôvodu nedostatku

podmienky povahy konania predstavujúcej zásah, keďže v konaní odporcu v 1. rade, ako ho popísal navrhovateľ (nespokojnosť so spôsobom vybavenia sťažnosti týkajúcej sa napadnutia rozkazu odporcu v 2. rade č. 3/2007 o prijímaní a odosielaní balíkov vo výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody), nemožno vidieť zásah odporcu v 1. rade ako úkon ním priamo vykonaný a zameraný proti navrhovateľovi. Za nedovolený zásah možno považovať len konanie, ktoré je v rozpore so zákonom. Pri tejto úprave najvyšší súd dospel k záveru, že podmienky poskytnutia ochrany podľa piatej hlavy piatej časti OSP neboli splnené a navrhovateľ na výzvu súdu na opravu a doplnenie návrhu o konkrétne zhora uvedené náležitosti reagoval iba zotrvaním na obsahu svojho pôvodného podania, avšak návrh o skutočnosti k poskytnutiu ochrany z dôvodu nezákonného zásahu orgánu verejnej správy tak, ako mu to najvyšší súd uložil, nedoplnil.

Za týchto okolností Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu vecne príslušnému na konanie vo veci proti odporcovi v 1. rade Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 246 ods. 2 písm. b /OSP) po jej prejednaní bez nariadenia pojednávania (250v ods. 8 OSP a § 250d ods. 3 prvá časť vety prvej OSP) neostalo iné ako podľa § 250d ods. 3 OSP v spojení s § 250v ods. 8 OSP, ako aj s prihliadnutím na § 250v ods. 6 OSP konanie zastaviť, z dôvodu, že navrhovateľ neodstránil vady návrhu, ktorých odstránenie súd nariadil, a ktoré bránia vecnému vybaveniu návrhu.

Pokiaľ ide o časť návrhu, ktorá sa týka odporcu v 2. rade Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, na konanie voči tomuto odporcovi Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je vecne príslušným súdom.

Vecná príslušnosť súdov na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov, do kategórie ktorých spadajú aj konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy (§ 250v OSP) je riešená v ustanovení § 246 OSP a §§ 6, 7 a 8 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Vecná príslušnosť v správnom súdnictve zásadne patrí krajským súdom (§ 246 ods. 1 OSP, § 7 ods. 3 zákona o súdoch). Táto je vylúčená len a prísne vo veciach, ktoré podľa tohto ustanovenia alebo osobitných zákonov výslovne patria v prvom (a jedinom) do rozhodovacej právomoci Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 246 ods. 2 OSP, § 246c ods. 1 veta

tretia OSP), prípadne ešte aj okresných súdov (§ 6 zákona o súdoch). Vecná príslušnosť krajských súdov na preskúmanie rozhodnutí a postupov je pravidlom, z ktorého výnimku musí ustanoviť zákon. Takým zákonom je Občiansky súdny poriadok alebo iné zákony, ktoré ustanovujú vecnú príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky či okresných súdov.

Podľa § 246 ods.2 písm. b/ OSP (v znení platnom od 01. októbra 2004) Najvyšší súd Slovenskej republiky je vecne príslušný na konanie podľa štvrtej a piatej hlavy tejto časti, ak je žalovaným *ústredný orgán štátnej správy alebo iný orgán s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky*.

Vecná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je daná len, ak ide o nečinnosť ústredného orgánu štátnej správy alebo iného orgánu s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky.

Miestne príslušný je krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý mal vykonať nezákonný zásah.

Nakoľko odporca v 2. rade Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže **nie je** ústredným orgánom štátnej správy ani iným orgánom s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky nie je (§ 1 ods. 2 a § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov), ani Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je vecne príslušným súdom na prejednanie a rozhodovanie v danej veci proti odporcovi v 2. rade Generálnemu riaditeľstvu Zboru väzenskej a justičnej stráže.

Podľa § 250d ods. 2 OSP ak predseda senátu zistí, že súd nie je vecne alebo miestne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému súdu.

Podľa § 246 ods. 1 OSP v spojení s § 246a ods. 1 veta prvá OSP a § 250v OSP je na konanie proti odporcovi v 2. rade Generálnemu riaditeľstvu Zboru väzenskej a justičnej stráže vecne a miestne príslušný Krajský súd v Bratislave, ktorému bola vec v časti proti nemu smerujúcej postúpená (§ 250d ods. 2 OSP).

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa 146 ods. 1 písm. c/ OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta práv OSP a § 250v ods. 8 OSP a podľa § 250v ods. 6 OSP, pretože konanie voči odporcovi v 1. rade bolo zastavené.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2011

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková